

OKFRAM

FINANSAL RİSKLERİ ARAŞTIRMA VE UYGULAMA MERKEZİ

EKONOMİ BÜLTENİ 30

15 Temmuz 2010

İşsizlik Oranında Önemli Düşüş

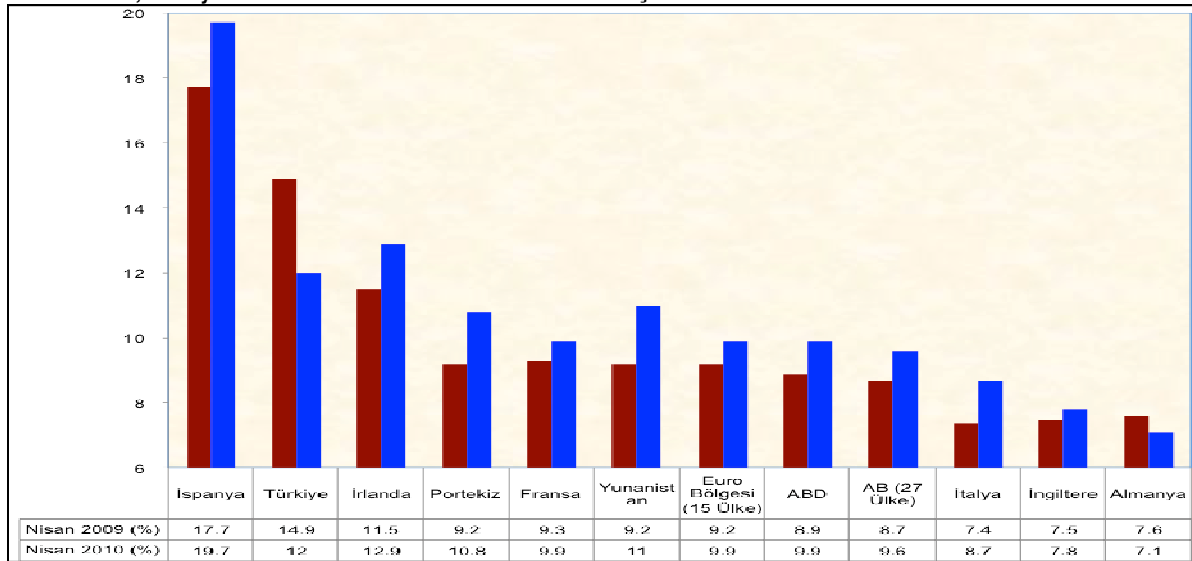
Dilek Tekerⁱ ve Murat Ustaogluⁱⁱ

TÜİK tarafından 15 Temmuz 2010 tarihinde açıklanan hanehalkı işgücü istatistiklerine göre, Türkiye'de 2010 yılı Nisan dönemi işsizlik oranı %12 olarak, önceki yılın aynı ayına göre 2.9; bir önceki aya göre 0.5 puanlık düşüş göstermiştir. Türkiye genelinde Nisan döneminde işgücüne katılma oranı ise, önceki yılın aynı dönemi ile kıyaslandığında 1.6 puanlık artış ile %48.8 seviyelerinde gerçekleşmiştir. Genç nüfusta işsizlik oranının önceki yılın aynı dönemine göre %5.3 azalarak %21.2 oranına gerilemesi umut verici bir gelişmedir. İstihdamın yapısı incelendiğinde, çalışan nüfusun %71.4'nün erkeklerden oluştuğu ve istihdam edilenlerin %59.4'ünün ise lise altı eğitime sahip olduğu gözlenmektedir. Mesleki eğitime sahip olanların istihdam oranı ise geçen yılın aynı dönemi ile karşılaştırıldığında, %81.1'den, %82.6'ya yükselmiştir. İstihdama katılan bireylerin eğitim seviyesi incelendiğinde, erkeklerde okur yazar olmayanların sadece %20.2 si istihdam edilirken bu oran kadınlarda %16.7'de kalmıştır. Mesleki eğitim veren kuruluşlardan mezun olan erkeklerin %67.1'i istihdam edilirken kadınlarda bu oran %40.6'dır. Yüksek öğrenim mezunu kadınların %71.7'si , erkeklerin ise %79.5 istihdama dahil olmaktadır.

İşsizlikte önemli bir gerileme yüzleri güldürse de, AB Bölgesinde halen yüksek seviyelerdeyiz . . .

İşsizlik sorunu ABD ve AB ülkelerinde mevcut krizin en önemli sonuçlarından biri olarak varlığını sürdürmektedir ve özellikle ABD'de büyüme hızını yavaşlatarak son dönemlerdeki bütün iyimser beklentilere rağmen uzun süre etkisini hissettireceği düşünülmektedir. AB Bölgesinde ise özellikle krizle mücadele Yunanistan, İspanya, İtalya ve Portekiz hükümetleri tarafından açıklanan ekonomik önlemler paketleri, euro bölgesindeki ekonomik canlanmayı olumlu yönde etkilemektedir. AB'nin %19.7 ile en yüksek işsizlik oranına sahip ülkesi İspanya'yı, %14.8 ile Slovakya ve %13.3 ile İrlanda takip etmektedir. AB'nin en önemli ekonomileri olan İngiltere'de işsizlik %7.5'den %7.8'e, Fransa'da %9.3'ten %9.9'a yükselirken Almanya'da ise %7.6'dan %7.1 düşmüştür. AB Bölgesi'nde yaşanan ekonomik durğunluğa rağmen Almanya'daki işsizlik oranlarındaki olumlu gelişmenin en önemli sebeplerinden birinin **Kurzarbeit** olarak bilinen sistem olduğu gözlenmektedir. Kurzarbeit sistemi, krizden etkilenen işletmelerin iç ve dış talebe bağlı olarak üretim kapasitelerinde düşüş yaşadıklarında; işçi çıkarmadan sadece çalışma süresini kısaltarak daha düşük maliyetle istihdam yaratmaya devam etmesi olarak tanımlanmaktadır. Hükümet, maaşı düşen çalışanın maddi kaybını belirli bir oranda telafi ederek katkıda bulunmaktadır. Bu sistemin, istihdamın sürekliliği açısından öneminin yanında, kriz sonrasında yetişmiş işgücünün kaybedilmemesi ve verimlilik artışı açısından da önemi ortadadır. **Türkiye'de son açıklanan işsizlik verileri krizden çıkışta oldukça önemli bir adım atıldığını ifade etse de halen AB Bölgesinde en yüksek işsizlik oranına sahip ülkelerden biri olmamız, yeni düzenlemelerin bizde de şart olduğunu ortaya koymaktadır.**

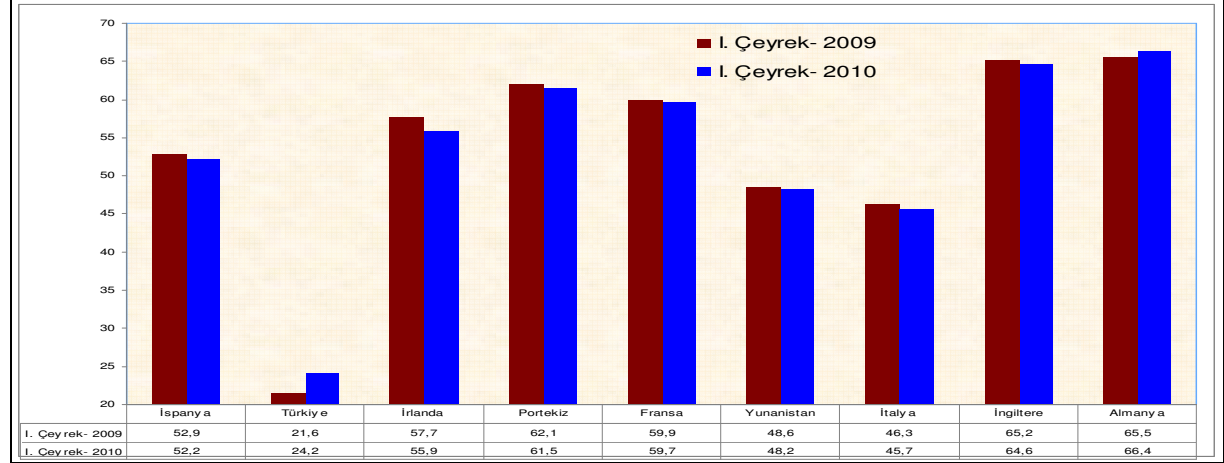
Grafik 1. ABD, Türkiye ve AB Ülkeleri Nisan 2009 – Nisan 2010 İşsizlik Oranları

Esnek çalışma saatleri ile kadın işgücünü arttırmalıyız . . .

İşsizlik bültenlerimizde özellikle değindiğimiz konulardan biri kadınların istihdama katılma oranı olmaktadır. Türkiye'de %28 ile bu oran AB ve ABD'nin oldukça gerisinde kalmaktadır. Türkiye'nin 2000 yılında imzaladığı Lizbon Stratejilerine göre, AB Bölgesinde kadın istihdam oranının 2010 yılı sonuna kadar %60 olması gerekmektedir. Bu oranın detayları incelendiğinde bu yılın sonuna kadar kadın popülasyonunda yaklaşık 10 milyon kadının daha iş hayatına kazandırılması gerekmektedir. Bu rakama bu kadar kısa bir sürede ulaşılamayacak hedefler arasında yer almakta. TÜİK'in açıkladığı son istatistikler incelendiğinde, istihdama katılmayan nüfusun %44'nü ev işleriyle meşgul olmak zorunda kalan kadın nüfusu oluşturmaktadır. Bu kesimin iş hayatına kazandırılabilmesi için yarı zamanlı çalışma saatleri sisteminin daha yaygın uygulanması önemli bir gereklilik olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu konuda sadece Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'na değil Milli Eğitim Bakanlığı'na, sendikalara, STK'lara ve Üniversitelere büyük görev düşmektedir.

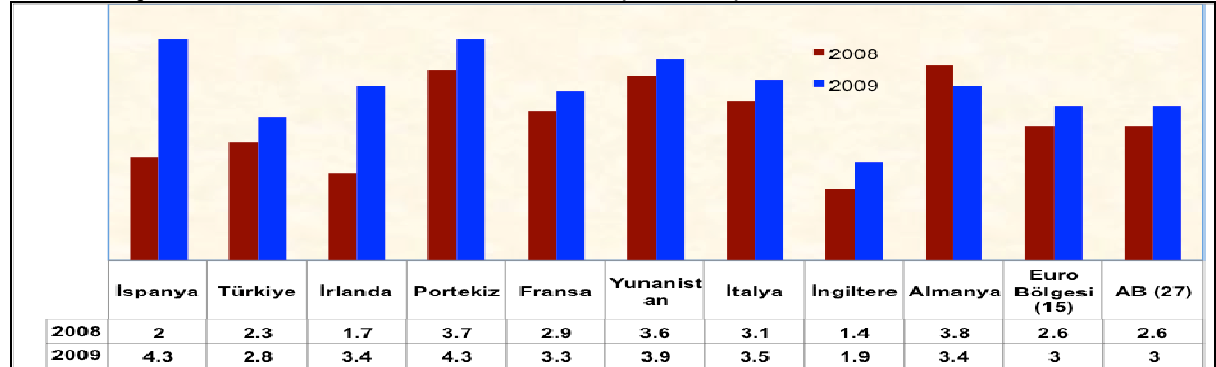
Grafik 2. Seçilmiş Ülkeler Kadın İstihdam Oranları

Uzun dönemli işsizlik oranında AB'den daha iyiyiz...

Son 1 yıldır iş arayanların oranı olarak bilinen **uzun dönemli işsizlik oranı**, işsizliğin önemli toplumsal bir boyutu olduğunu daha net ortaya koyan bir gösterge olarak karşımıza çıkmaktadır. %9.7 ile son 27 yılın en yüksek işsizlik oranına ulaşan ABD ekonomisi Merkez Bankası başkanı Bernanke'nin de dikkat çektiği gibi mevcut ekonomik koşullar için en önemli tehlikelerden birinin ABD'deki işsizlerin yarıdan fazlasının 6 aydan daha uzun bir süre işsiz kalarak, yeteneklerini kaybetmeleri ve sonucunda istihdam piyasası ile ilişkileri kopararak, kriz sonrasında bile istihdam edilmekte büyük zorluklar yaşayacakları öngörülmüştür. Yıllık bazda açıklanan uzun dönemli işsizlik oranı, 2009 yılında Türkiye için %2.8 olurken; bu oran %3'lük AB ortalamasının altında kalmakta ve pek çok AB Ülkelerinden daha olumlu bir görünüm ortaya koymaktadır.

Grafik 3. Seçilmiş Ülkeler Uzun Dönemli İşsizlik Oranları (2008-2009)

2009 yılının son çeyreğinde açıklanan büyüme rakamlarında ki olumlu gelişmeler ve sonrasında açıklanan makroekonomik göstergeler bize, küresel krizin dış piyasalarda devam etmesine karşın, Türkiye için önemli bir sıçrama yakalandığını göstermektedir. Tarım sezonundan kaynaklanan mevsimsel etkilerle önümüzdeki birkaç aylık bir süre için işsizlikte düşüş eğiliminin devam edeceğini tahmin etmekteyiz. Ancak işsizliğe çözüm için kalıcı ve yapısal paketler oluşturulması gerektiği ortadadır.

ⁱ Doç.Dr., OKFRAM Müdürü

ⁱⁱ OKFRAM Araştırma Görevlisi